

Toekomstperspectief Haven Oss
Podiumbijeenkomst 25-9-2025

Agenda

1. Toelichting doorlopen proces
2. Hoofdpunten analyses
3. Toekomstscenario's
4. Realisatiestrategie voor het voorkeursscenario
5. Vragen

1. Toelichting doorlopen proces

Plan van aanpak in 3 stappen (op hoofdlijn):

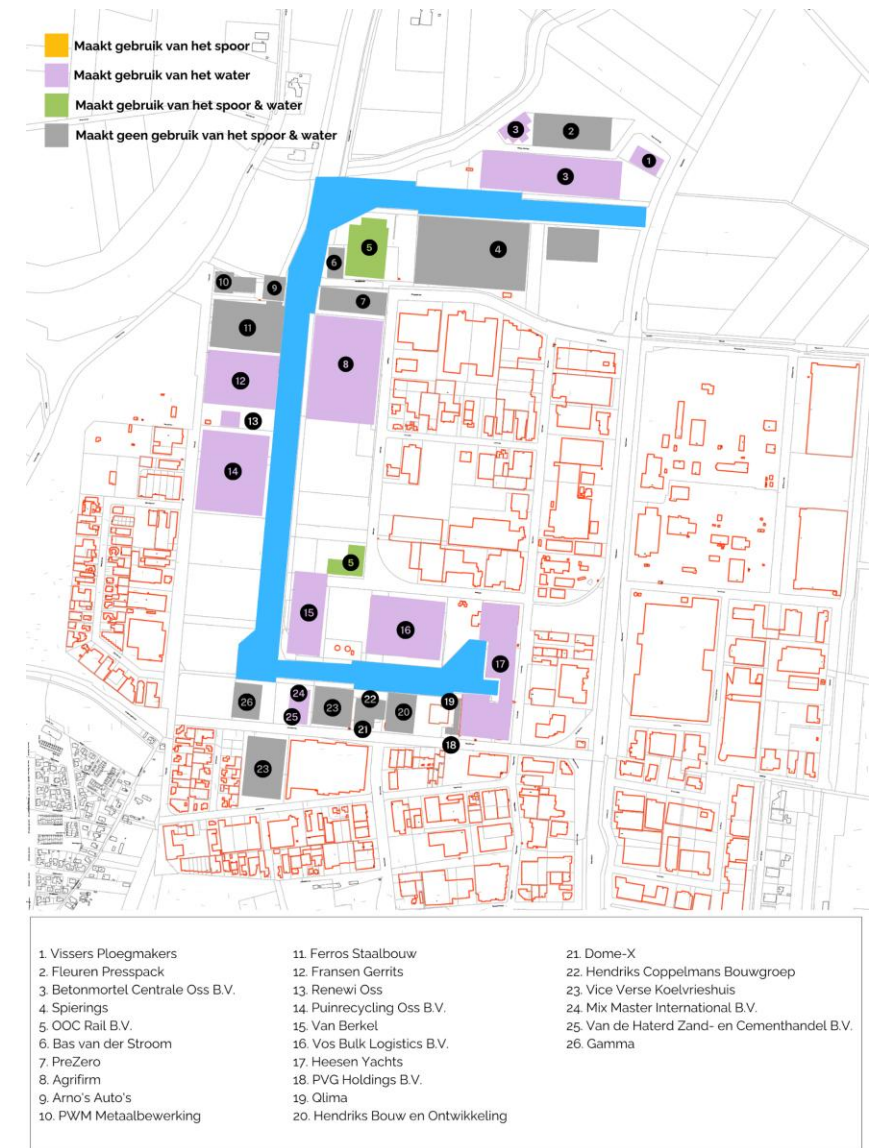
1. Inventarisatie en analyse van de huidige situatie
 - Schouw, stakeholderanalyse, en marktpotentie in beeld brengen o.b.v. deskresearch en gesprekken
 - Gespreksronde met 11 stakeholders →→
 - Brede ambtelijke werksessie
2. Scenariostudie
 - Uitwerken 4 scenario's
 - Ambtelijk en bestuurlijk toetsen scenario's
 - Bepalen voorkeursscenario met stakeholders
3. Rapportage en afronding
 - Opstellen toekomstperspectief met juridische mogelijkheden en financieringsopties

Naam bedrijf/organisatie
1. OOC
2. Van Berkel
3. Agrifirm
4. Fransen Gerrits
5. Vissers Ploegmakers
6. Prezero
7. Heesen Yachts
8. Provincie Noord-Brabant
9. Ministerie van IenW
10. MCA
11. Vos Logistics

2. Hoofdpunten analyses

- **Algemene kenmerken haven Oss**
 - Uitstekende bereikbaarheid per binnenvaart (CEMT-klasse Va)
 - Intensief gebruikte spoorinfrastructuur
 - Ontsluiting hoofdwegennet via A59 en A50
- **Belangrijkste industrieel-economische sectoren Oss**
 - Voedingsmiddelen en vlees
 - Metaal, bouw & constructie
 - Farma
 - Handel en logistiek
 - Diervoeding
- **Logistieke kenmerken haven**
 - Sterke positie in bulk op- en overslag
 - Containeroverslag (m.n. binnenvaart, beperkt spoor)
 - Bovenregionale logistieke stromen per spoor

2. Hoofdpunten analyses

Samenvatting ontwikkeling logistieke stromen (ton/jaar)

Logistiek cluster	Binnenvaart huidig	Binnenvaart toekomstig	Spoor huidig	Spoor toekomstig	Totaal huidig	Totaal toekomstig
Containers	120.000	150.000 ¹	10.000 ²	20.000	130.000	170.000
Agrobulk	1.100.000	1.100.000	150.000	150.000	1.250.000	1.250.000
Bouwgrondstoffen en recycling	600.000	1.100.000 ³	0	0	600.000	1.100.000
Neobulk en overig	100.000	100.000	50.000	80.000 ⁴	150.000	180.000
Totaal	1.920.000	2.450.000	210.000	250.000	2.130.000	2.700.000

Huidig is 2024, toekomstig is ca. 2030. Groeiverwachting op basis van input bedrijven, kan door scenariokeuze veranderen

¹ Groei containers binnenvaart is afhankelijk van investeringen en strategie Van Berkel

² Containers spoor betreft een niche (ad-hoc stromen) die door ontbreken goede overslaginfrastructuur beperkt zal blijven

³ Groei door nieuwe grindstromen

⁴ Groei afhankelijk van Europese (niche-)markten voor spoor

2. Hoofdpunten analyses

Hoofdconclusies deelmarkten

- Containers: toename mogelijk wanneer Van Berkel investeert in nieuwe kraan en spooruitbreidingen mogelijk worden gemaakt voor OOC
- Agrobulk: geen toename verwacht
- Bouwgrondstoffen en recycling: zeer sterke toename verwacht
- Neobulk en overig: enige groei verwacht als spooruitbreiding mogelijk is

Hoofdconclusies per modaliteit

- Binnenvaart: groei verwacht, vraagt wel om goed functionerende sluis/brug Macharen
- Spoor: huidige infrastructuur niet voldoende om meer/langere treinen te kunnen ontvangen
- Weg: verdere groei verwacht, grote uitdaging om wegvervoer te verduurzamen wat om extra laadcapaciteit en verminderen netcongestie vraagt

2. Hoofdpunten analyses

Aanknopingspunten circulaire economie

- Veevoedersector en bouwsector zijn al in grote mate circulair, bouw gaat ook nog sterk groeien
- Ook staalcluster en afvalverwerkers aanwezig; ook belangrijke schakels in circulaire economie
- Circulaire bedrijfsactiviteiten zijn gebaat bij grote volumes; haven kan dat leveren
- Potentie van havens wordt nog niet volledig benut, maar gaat belangrijke rol spelen

Aanknopingspunten energie-infrastructuur

- Bedrijven willen elektrificeren maar hebben veel last van netcongestie; wegvervoer wil verduurzamen maar er is onvoldoende laadcapaciteit; binnenvaart kan verduurzamen door inzet op elektrificatie en/of waterstof (maar verloopt traag)
- Haven kan een rol spelen in realisatie energyhub door ruimte te bieden voor opslagcapaciteit, gekoppeld aan (toekomstige) walstroompunten voor binnenvaart > meer inzicht en visie nodig
- Laadplein wegvervoer optie in Elzenburg; evt. combi met laadinfra voor binnenvaart

Geopolitieke ontwikkelingen kunnen naast bedreiging ook kansen bieden

- Reshoring/resourcing productieketens naar Europa/Nederland
- Ontwikkelingen rondom defensiecluster Brabant

2. Hoofdpunten analyses

Aanknopingspunten Rijksbeleid (Min. IenW)

- Rijk-regioprogramma Goederenvervoercorridors Zuid en Zuidoost met ‘bovengemiddelde knooppunten’ en prioritaire projecten (‘realisatiepacten’, cofinanciering €1 mln. per project)
- Oss geen knooppunt (4 zeehavens, Tilburg, Venlo, Nijmegen, Tiel, Sittard-Geleen)
- MCA voert lobby voor aanhaking overige binnenvaart-knooppunten (80% van vervoersvolume)
- IenW werkt aan handreiking grondpolitiek (natte kavels) en circulaire potentie voor havens
- Subsidiemogelijkheden: SPUK-regeling kadevoorzieningen (jaarlijkse openstelling, Cuijk) en DUB-gelden

Aanknopingspunten Provinciaal beleid (Prov. Noord-Brabant)

- Beleidskader Koers Mobiliteit, daarbinnen Programmaplan Goederenvervoer
- Nat gebruik natte kavels belangrijk aandachtspunt, maar instrumentarium schiet nu tekort
- Ook combi met circulair wordt door Provincie onderstreept
- “Probeer natte kavels nat te houden”
- Advies aan Oss: beter aanhaken bij beleid Rijk en Provincie, binnenvaartoverleg en Brabant Ports > nodig om vuist te maken (bv. voorkeursrecht) en *in the picture* te blijven

3. Toekomstscenario's

Uitgangspunten

- Scenario's zijn bedoeld om hoeken van het speelveld te verkennen
- Scenario's zijn een tool maar geen (eind)doel
- Uitkomst is een combinatie van verschillende elementen uit de scenario's

4 uiteenlopende scenario's

1. Alternatieve invulling: haven dempen voor regulier droog bedrijventerrein
2. Doorzetten huidige koers: markt blijft aan zet, geen invloed op het havengebruik
3. Groene groei: faciliteren van en ruimte bieden aan maatschappelijke transitie waaronder de circulaire economie en de energietransitie
4. Logistiek in de lead: actief sturen op havengebruik en flink investeren in extra infrastructuur met actief grondbeleid

3. Toekomstscenario's

Scenario 1 - Alternatieve invulling

- In stand houden haven wordt als overbodig beschouwd en de havenfunctie wordt beëindigd
- Alternatieve invulling voor het gebied:
 - Haven wordt gedempt en er komt extra ruimte voor regulier (droog) bedrijventerrein
 - Er komt een recreatiehaven in het kanaal (voor de sluis), rest kanaal wordt gedempt
 - Woningbouw niet realistisch: grote delen van Elzenburg zouden bedrijfsfunctie verliezen
- Rol gemeente:
 - Beëindigen havenfunctie, einde aan onderhoud en opheffen infra (brug/sluis)
 - Operationeel houden spoor mits daar dan nog gebruik van wordt gemaakt
 - Herontwikkeling gebied op gang brengen met actieve of passieve rol
 - Uitkoop havengebonden bedrijven om demping haven en de alternatieve invulling te kunnen realiseren

3. Toekomstscenario's

Scenario 2 - Doorzetten huidige koers (0-scenario)

- Qua kavels/uitgifte: bedrijven/markt (eigenaren kavels) aan zet, geen actieve rol voor gemeente
- Gevolg: geen grip op kade- en kavelgebruik, kans op meer bouwmarkten, autohandelaren en logistieke hallen zonder waterbinding
- Consequentie mogelijk verder afkalvend gebruik haven

- Rol gemeente beperkt:
 - Alleen noodzakelijk onderhoud, operationeel houden van sluis en brug
 - Handhaven vaardiepte en bestaande spoorinfra maar geen aanvullende investeringen

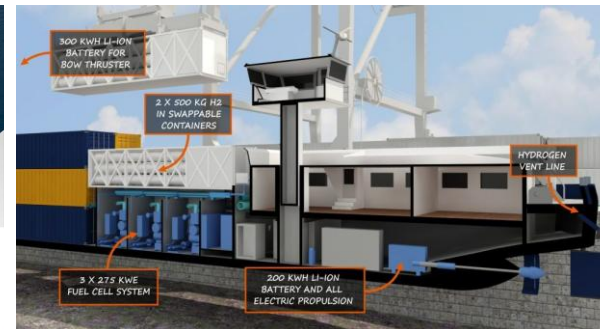
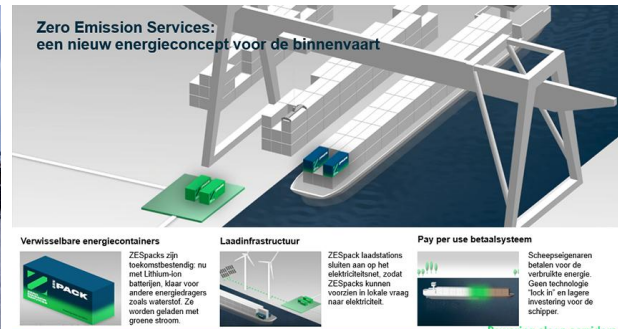

3. Toekomstscenario's

Scenario 3 - Groene groei

- Faciliteren van maatschappelijke transitie door ruimte te bieden aan:
 - Circulaire economie en industriële bedrijvigheid gericht op recycling en duurzame productie
 - Bouw- en/of materialenhubs voor regionale markt
 - Verduurzaming mobiliteit w.o. binnenvaart en wegtransport
 - Ontwikkeling energyhub met grootschalige opslagcapaciteit
- Rol gemeente actief en stimulerend:
 - Investeren in operationeel houden sluis
 - Vraaggedreven investeringen in het spoor
 - Aankopen van kavels en aanjagen/subsidiëren van gewenste ontwikkelrichting
 - Faciliteren, mogelijk mede realiseren van hubs en andere 'groene' voorzieningen

3. Toekomstscenario's

Scenario 4 - Logistiek in de lead

- Sturen op havengebruik en kaveleigenaren verleiden natte invulling overeind te houden
- Stimuleren modal shift bedrijven en Oss als logistiek trimodaal overslagpunt 'in de etalage'
- Proactief ruimte geven aan spooruitbreiding en wegnemen grootste knelpunten (740 m. opstelspoor, voldoende wachtcapaciteit, aansluitingsboog naar Nijmegen etc.)
- Op termijn uitbreiding havengebied: doortrekken Veldhuizenhaven of realiseren 3^e havenarm

Rol gemeente actief en stimulerend:

- Natte kavels door gemeente opkopen en verplicht nat uitgeven
- Sluis uitbreiden en haven verdiepen naar 4 m.
- Gerichte actieve acquisitie door gemeente op logistieke en natte bedrijvigheid
- Proactief vaargeul onderhouden

3. Toekomstscenario's

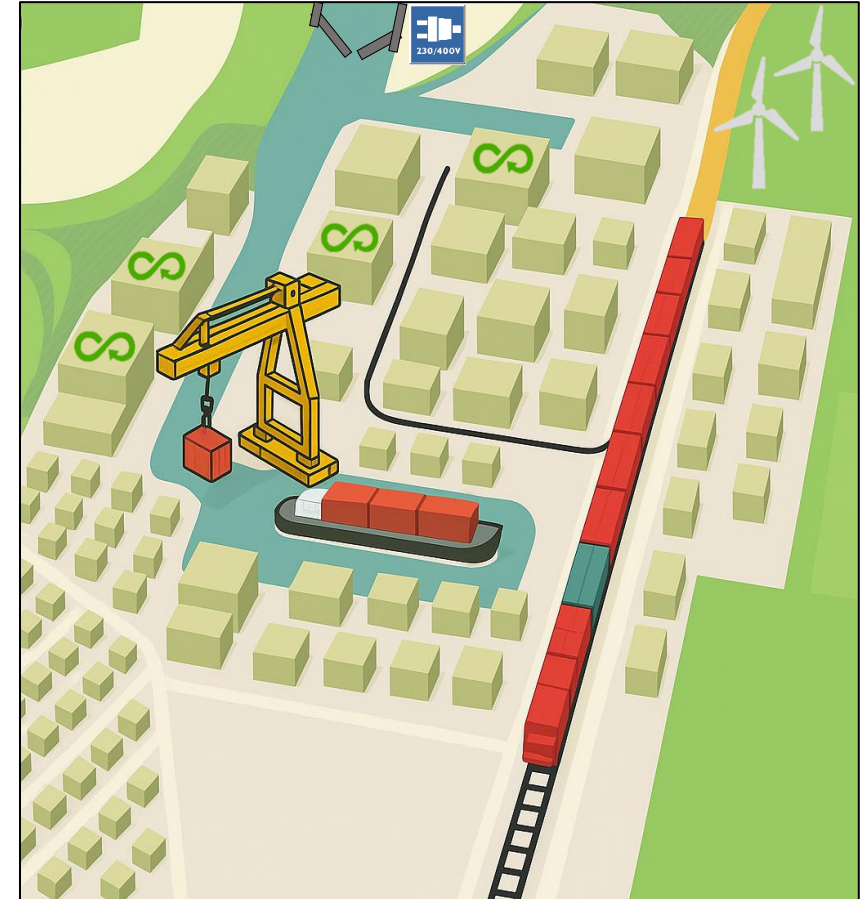
Vergelijking scenario's

Effecten	Scenario 1: Alternatieve invulling	Scenario 2: Doorzetten huidige koers	Scenario 3: Groene groei	Scenario 4: Logistiek in de lead
Havengebruik	-	0/-	+	++
Spoorgebruik	0/-	0/-	+	++
Logistieke stromen	+/-	+/-	+	+++
Economische ontwikkeling	0/-	+/-	+	++
Duurzaamheid & maatschappelijke opgaven	+/-	-	++	-/+
Ruimtelijke mogelijkheden	++	+	+/-	-
Brede welvaart & maatschappelijke baten	+/-	0/+	++	+/-
Investeringskosten	€€€€	€	€€€	€€€€€
Omgevingseffecten	+/-	0	-	--

3. Toekomstscenario's

Voorkeursscenario

- Stakeholders en betrokkenen onderschrijven belang haven voor Oss
- Huidig gebruik is niet optimaal en kan verbeteren
- Doorzetten huidige koers gaat niet voor impuls zorgen, en leidt tot mogelijk 'afsterven' natte functie
- Meer inzet op doorontwikkelen logistieke functie in combi met elementen uit groene groeiscenario wordt wèl als zinvol, kansrijk en mogelijk zelfs noodzakelijke ontwikkelrichting gezien
- Voorkeursscenario: combi van 'logistiek in de lead en 'groene groei'

3. Toekomstscenario's

Hoe invulling geven aan scenario: knoppen om aan te draaien

- Grondbeleid > wel/geen actief grondbeleid en/of sturen via omgevingsplan
- Infrastructuur > wel/geen investeringen in spoor, sluis, brug en of vaardiepte
- Circulaire economie > financieel ondersteunen, ruimte reserveren en/of ondersteuning bij vergunningverlening
- Verduurzaming en energie-infrastructuur > wel/geen waterstofinfrastructuur, smart-grid, laadpleinen en of batterijopslag
- Samenwerking en strategie > wel/geen stevigere samenwerking met MCA/ Brabant Ports en/of Europese samenwerking voor financiering
- Financiering haven/havengeld systematiek > wel/niet havengeldsystematiek aanpassen om havengebruik te stimuleren

4. Realisatiestrategie voor het voorkeursscenario

Waar willen we op inzetten?

1. Sturing via omgevingsplan

- Aankopen van vrijkomende watergebonden kavels
- Onderzoeken of wijziging omgevingsplan zinvol is

2. Investerings in fysieke infrastructuur

- Verbeteren betrouwbaarheid sluis en ophaalbrug
- Mogelijkheden voor verlengen opstelsporen in beeld brengen
- Versterken kade- en overslagfaciliteiten
- Meer lobby voor spoorinvesteringen
- Verkeersveiligheid bevorderen voor kwetsbare weggebruikers

3. Circulaire economie

- Behouden hogere milieuruimte
- Ruimtelijke reserveringen nabij havengebied voor circulaire activiteiten
- Concretiseren positie van Oss in de circulaire economie

4. Realisatiestrategie voor het voorkeursscenario

Waar willen we op inzetten?

4. **Verduurzaming, energietransitie en investeringen in energie-infrastructuur**

- Inventarisatie energie-/warmtegebruik en -productie Elzenburg en haven; opstellen energieplan voor bedrijventerrein Elzenburg en de haven
- Verkennen mogelijkheden tot realisatie energy hub/smart-grid toepassingen i.c.m. batterijopslag, evt. ook met meer bedrijven elders op Elzenburg
- Verkennen mogelijkheden tot realiseren collectief laadplein voor vrachtvervoer
- Ruimtelijke reserveringen nabij havengebied voor toekomstige energie-infrastructuur

5. **Regionale samenwerking en strategie**

- Aansluiting en samenwerking verbeteren met Brabant Ports
- Verbeteren structureel contact met provincie en Rijk

6. **Sturing via havengeldsystematiek**

- Onderzoeken mogelijke aanpassing van havengeldsystematiek

7. **Overige kansen**

- Onderzoek haalbaarheid recreatiehaven nabij Macharen

4. Realisatiestrategie voor het voorkeursscenario

Financiering

- Eerste indicatie kosten gaat al gauw richting € 50 – 100 miljoen
- Niet alles kan en hoeft tegelijk en niet alles hoeft door Oss betaald te worden
- Daarnaast ook mogelijk om andere financieringsbronnen te benutten:
 - Nationale subsidieregelingen SPUK en DUB
 - Europese subsidiekansen: o.a. verduurzaming binnenvaart en wegtransport, versterken modal shift en circulaire economie

Vervolg

- Opstellen omgevings- c.q. uitvoeringsprogramma
- Vrijmaken capaciteit en financiële middelen voor uitvoering acties

5. Vragen

Bedankt voor uw aandacht!
Zijn er nog vragen?

**bureau
buiten**

economie & omgeving

Wittevrouwensingel 100
3514 AM Utrecht

+ 31 (0)30 231 89 45
info@bureaubuiten.nl